

هنر طلاسازی کرمان از وادی فراموشی خارج می‌شود؛

ثبت ملی دستبند ارابه‌ای طلای کرمان

از او پرسیدم چرا به آن دستبند ارابه‌ای می‌گویند؟ گفت: «به‌خاطر این‌که شبیه ارابه‌های قدیمی یا زنجیر چرخ تانک ساخته شده است». وی اضافه کرد: «این نمونه حدود صد و هشتاد سال پیش ساخته شده و هنوز هم استادکارانی در کرمان آن را تولید می‌کنند.»

وديعتی توضیح داد: «این دستبند کار حاج فتح‌الله زرگر است که توانستیم به همت دوستان میراث فرهنگی روند ساخت آن را در کارگاه آقای محسن فرهنگ مستندسازی کنیم و طبیعتاً بر همین اساس هم به ثبت ملی رسیده است.» وی افزود: از خصوصیات منحصر به فرد آن هم این است که وقتی قفل آن را می‌بندیم، دیگر اثری از آن دیده نمی‌شود، و این از ابتکارات استادان کرمانی است که کار را به این زیبایی و هنرمندانه انجام می‌دادند.»

مدیر حمام‌موزه جواهرات کرمان این را هم اضافه کرد که با کمک دوستان میراث فرهنگی سه دستبند دیگر را هم در دست ثبت ملی داریم؛ یکی زنجیر کلاف، دیگری دستبند تخم‌خیاری و سومی مورچه میون نام دارد. وی تصریح کرد: «هر سه منحصر به کار کرمان هستند و امیدوارم به زودی خبر ثبت آن‌ها هم را بشنویم.»

محمد لطیف کار: هرچند در گذشته کسی از سابقه هنر طلا سازی در کرمان خبری نداشته، اما از وقتی موزه جواهرات کرمان در محل حمام تاریخی ابراهیم‌خان راه‌اندازی شده است، در این باره کنجکاوی‌های زیادی را شاهدیم و خبرهای خوبی هم می‌شنویم. مثل همین چند روز پیش که شنیدیم روند ساخت دستبند طلای ارابه‌ای به نام کرمان سند خورده و ثبت ملی شده است.

قبلاً هم خبرهای مشابهی شنیده‌ایم و دستکم سه اثر از این نمونه طلاسازی‌ها ثبت ملی شده است. معنای این خبرها در یک نگاه کلی این است که کرمان در گذشته صاحب جایگاه برتری در صنعت و هنر طلاسازی بوده، که بعدها به دلایلی از جمله تهاجم آقامحمدخان قاجار به کرمان، و فرار صنعتگران از این شهر، رونق هنر بومی طلاسازی و نقره‌کاری در کرمان به وادی فراموشی رفته است.

برای گرفتن عکس از دستبند ارابه‌ای که حالا به خاطر ثبت ملی به شهرت هم رسیده است، سری به موزه جواهرات در مجموعه ابراهیم‌خان، واقع در بازار کرمان زدم، که در آن‌جا با آقای حسین ودیعتی موسس و مدیر این موزه هم صحبت کردم.